

DECIZIE nr. 348 din 17 iunie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Toni Greblă	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Andreea Costin	- magistrat-asistent

Cu participarea, în ședința publică din 10 iunie 2014, a reprezentantului Ministerului Public, procuror Antonia Constantin.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Comercială "Lapmor Impex" - S.R.L. din Giurgiu în Dosarul nr. 8.065/236/2013 al Judecătoriei Giurgiu, și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 15D/2014.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 10 iunie 2014, în prezența reprezentantului Ministerului Public, și au fost consemnate în încheierea din acea dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea, în conformitate cu dispozițiile art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a amânat pronunțarea pentru data de 17 iunie 2014, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 24 octombrie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 8.065/236/2013, Judecătoria Giurgiu a sesizat Curtea Constituțională pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Comercială "Lapmor Impex" - S.R.L. din Giurgiu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații la executare.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține, în esență, că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, întrucât stabilesc un criteriu subiectiv atunci când se decide cu privire la competența teritorială a instanțelor judecătorești să soluționeze contestațiile la executare în materie civilă. Art. 713 din Codul de procedură civilă stabilește competența de judecată a contestațiilor la executare în favoarea instanței de executare, instanță care este definită în art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă ca fiind judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea. Creditorul poate înfrânge principiul constituțional al egalității în drepturi prin alegerea unui executor judecătoresc de pe raza curții de apel pentru a solicita executarea unei hotărâri judecătorești sau a unui titlu, decizând astfel instanța competentă să judece eventualele contestații la executare formulate de către debitor sau de terțul care este afectat de executare. Egalitatea în drepturi este încălcată prin lăsarea la latitudinea creditorului a dreptului de a-și alege instanța prin alegerea executorului judecătoresc din circumscripția unei anumite judecătoriai. De asemenea, prin dispozițiile legale criticate se stabilește un privilegiu în favoarea creditorului în raport nu numai cu debitorul, ci și cu un terț ale cărui drepturi sunt încălcate. Prin stabilirea de către creditor a instanței competente să judece contestația la executare se încalcă și dreptul la un proces echitabil. Mai arată că dispozițiile legale criticate reprezintă o excepție de la regula generală prevăzută de art. 107 și

următoarele din **Codul de procedură civilă** care stabilesc competența de judecată în favoarea instanței de la domiciliul pârâtului.

5. Judecătoria Giurgiu arată că prin dispozițiile legale criticate se stabilește competența de soluționare a contestației la executare instanței în raza căreia se află sediul executorului judecătoresc, dându-se posibilitatea creditorului de a-și alege instanța de executare prin alegerea executorului judecătoresc. În acest fel se creează în sarcina debitorului obligația de a se supune competenței exclusive a unei instanțe care poate fi departe de domiciliul său, ceea ce poate face mai dificilă prezentarea sa în fața acesteia. În cazul unor litigii având ca obiect sume limitate, cheltuielile implicate în sarcina debitorului pentru a se prezenta în fața instanței l-ar putea determina pe acesta să renunțe la orice acțiune în justiție sau la orice apărare. Astfel de dispoziții ar putea intra în categoria celor având ca obiect sau ca efect excluderea sau obstrucționarea dreptului debitorului de a introduce acțiuni în justiție. În plus, o astfel de dispoziție legală de stabilire a competenței jurisdicționale exclusive permite creditorului gruparea tuturor litigiilor aferente activității sale profesionale în fața unei singure instanțe, care nu este cea în raza căreia are sediul debitorul, ceea ce facilitează în același timp organizarea prezentării creditorului în instanță și o face mai puțin oneroasă.

6. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. **47/1992**, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

7. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile **Constituției**, reține următoarele:

8. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din **Constituție**, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. **47/1992**, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

9. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) din **Codul de procedură civilă**, texte de lege care au următorul cuprins:

- Art. 650 alin. (1): "Instanța de executare este judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea, în afara cazurilor în care legea dispune altfel.";

- Art. 713 alin. (1): "Contestația se introduce la instanța de executare."

10. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile din **Constituție** ale art. 16 privind egalitatea în drepturi și art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil. De asemenea arată că textele legale criticate încalcă și normele generale prevăzute de art. 107 și următoarele din **Codul de procedură civilă** care stabilesc competența de judecată în favoarea instanței domiciliului pârâtului.

11. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 650 alin. (1) din **Codul de procedură civilă** determină judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea ca instanță de executare, iar dispozițiile art. 713 alin. (1) din **Codul de procedură civilă** stabilesc competența de judecată a contestațiilor la executare în favoarea instanței de executare, instanță care este definită în art. 650 alin. (1) din **Codul**

de procedură civilă ca fiind judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea.

12. Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 650 din Codul de procedură civilă, prin Decizia nr. 171 din 20 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 19 mai 2014, Decizia nr. 367 din 19 mai 2014, încă nepublicată la data pronunțării prezentei decizii, sau Decizia nr. 227 din 15 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 30 mai 2014, precum și prin Decizia nr. 316 din 5 iunie 2014, nepublicată la data pronunțării prezentei decizii. Cu acele prilejuri, răspunzând la criticile potrivit cărora art. 650 din Codul de procedură civilă creează o discriminare între debitor și executorul judecătoresc, debitorul fiind pus într-o situație de inferioritate juridică și economică față de executorul judecătoresc, precum și la acelea potrivit cărora alegerea de către creditor a biroului executoresc "face anevoioasă apărarea, pe de o parte, și creșterea nejustificată a cheltuielilor debitorului, pe de altă parte", Curtea a reținut că art. 650 din Codul de procedură civilă a fost adoptat de legiuitor în cadrul competenței sale, astfel cum este consacrată prin prevederile constituționale ale art. 126 alin. (2) și art. 129 potrivit cărora "Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege", iar "Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii". În privința criticilor potrivit cărora art. 650 din Codul de procedură civilă creează o discriminare între creditor și debitor, ceea ce ar afecta accesul la justiție al celui din urmă, Curtea a reiterat jurisprudența sa cu referire la principiul egalității de tratament juridic, respectiv Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994.

13. Reținând criticile formulate în prezenta cauză potrivit cărora dispozițiile legale criticate stabilesc un criteriu subiectiv atunci când se decide cu privire la competența teritorială a instanțelor judecătorești să soluționeze contestațiile la executare în materie civilă, Curtea urmează să admită excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pentru considerentele care vor fi arătate în continuare.

14. Având în vedere dispozițiile constituționale ale art. 124 alin. (2), potrivit cărora "Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți", Curtea reține că actul de justiție, în sensul art. 124 din Constituție, este atributul exclusiv al instanțelor judecătorești, iar prevederile legale criticate se referă la competența teritorială a instanței de executare care se stabilește în funcție de biroul executorului judecătoresc, iar competența executorului judecătoresc este determinată prin raportare la circumscripția curții de apel în cadrul căreia urmează să se desfășoare executarea, în funcție de felul urmăririi sau executării.

15. Astfel cum a reținut Curtea în deciziile menționate, dispoziția legală criticată a fost adoptată de legiuitor în cadrul competenței sale, astfel cum este consacrată prin prevederile constituționale ale art. 126 alin. (2) și art. 129 potrivit cărora "competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege", iar "împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii". Este adevărat că legea este cea care stabilește instanța competentă, însă din cauza generalității sale - circumscripția curții de apel -, textul art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă lasă o marjă largă de apreciere creditorului, care, în mod indirect, este cel care stabilește instanța de executare prin alegerea executorului judecătoresc. Astfel, Curtea reține că potrivit Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.

827 din 13 septembrie 2005, în circumscripția curților de apel funcționează tribunale, iar în circumscripțiile acestora din urmă sunt cuprinse toate judecătoriile din județ sau, după caz, din municipiul București. În România funcționează 15 curți de apel, iar numărul judecătoriilor care funcționează în circumscripția acestora variază în funcție de județele care sunt arondate fiecărei curți de apel (spre exemplu, de la 7 judecătorii din circumscripția Curții de Apel Brașov până la 21 de judecătorii din circumscripția Curții de Apel București). În această situație, Curtea reține că, prin conferirea unui asemenea drept procesual creditorului, legea nu a făcut altceva decât să creeze premisa normativă necesară pentru ca acesta să se substituie chiar legiuitorului, ceea ce contravine principiului constituțional prevăzut de art. 126 alin. (2) din **Constituție** potrivit căruia legiuitorului îi revine sarcina stabilirii în concret a instanței competente. Or, legiuitorul nu are competența constituțională de a lăsa la aprecierea părților stabilirea instanței competente să judece o cerere adresată justiției, oricare ar fi natura acestei cereri.

16. De asemenea, Curtea reține că, prin reglementarea la nivel legal a principiilor constituționale referitoare la procedura de judecată, legiuitorul asigură atât dreptul părților de a avea un parcurs procedural previzibil, cât și dreptul acestora de a-și adapta în mod rezonabil conduita procesuală în conformitate cu ipoteza normativă a legii, aspecte care se constituie în garanții indispensabile ale dreptului la un proces echitabil.

17. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut în repetate rânduri că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. **189 din 2 martie 2006**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr. **647 din 5 octombrie 2006**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 921 din 14 noiembrie 2006, Decizia nr. **903 din 6 iulie 2010**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. **1 din 11 ianuarie 2012**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, și Decizia nr. **26 din 18 ianuarie 2012**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Or, pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrariului. În plus, nu poate fi considerată "lege" decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza Sissanis împotriva României, paragraful 66).

18. În lumina celor enunțate mai sus, Curtea constată că, în mod evident, prevederile art. 650 alin. (1) din **Codul de procedură civilă** nu întrunesc exigențele de claritate, precizie și previzibilitate și sunt astfel incompatibile cu principiul fundamental privind respectarea **Constituției**, a supremației sale și a legilor, prevăzut de art. 1 alin. (5) din **Constituție**. Așa fiind, Curtea nu poate decât să concluzioneze în sensul că textul de lege supus controlului de constituționalitate permite un criteriu subiectiv de apreciere din partea uneia dintre părțile în litigiu, ceea ce echivalează cu lipsa stabilirii cu precizie a instanței de executare competente, respectiv cu imposibilitatea cunoașterii de către debitor,

În cauza dată, a acestei instanțe. Rezultă că o asemenea soluție normativă afectează garanțiile constituționale și, implicit, cele convenționale care caracterizează dreptul la un proces echitabil, garanții menționate la paragraful 17. 19. Față de cele de mai sus, Curtea constată că deficiențele de reglementare evidențiate în ceea ce privește prevederile art. 650 alin. (1) din **Codul de procedură civilă** sunt de natură să încalce dispozițiile art. 1 alin. (5), ale art. 21 alin. (3) și ale art. 126 alin. (2) din **Constituție**, precum și art. 6 din **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale**.

20. De aceea revine legiuitorului sarcina ca pe viitor să reglementeze expres instanța de executare competentă, tocmai pentru a da efect normei constituționale a art. 126 alin. (2), în vederea asigurării dreptului la un proces echitabil, să adopte norme care să întrunească, așa cum s-a arătat, criteriile de precizie, claritate și, implicit, previzibilitate, impuse de jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului. Astfel, coroborând dispozițiile art. 650 cu cele ale art. 651 din **Codul de procedură civilă**, dacă în ceea ce privește alegerea executorului judecătoresc marja de apreciere lăsată de legiuitor creditorului este mai mare, dându-i acestuia posibilitatea să își aleagă executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel în funcție de natura bunurilor care urmează a fi supuse executării, respectiv a obligațiilor care trebuie să fie executate, în ceea ce privește stabilirea instanței de executare, aceasta trebuie să se circumscrie unor soluții clare și consacrate deja în legislație, precum judecătoria în circumscripția căreia se află imobilul, domiciliul sau sediul debitorului sau locul unde urmează să se facă executarea.

21. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 713 alin. (1) din **Codul de procedură civilă**, Curtea reține că dispoziția legală nu conține, în sine, niciun viciu de neconstituționalitate, în condițiile în care legiuitorul operează modificările legislative în acord cu cele reținute în prealabil de Curte, trimiterea la instanța de executare competentă să judece contestația la executare fiind în deplină conformitate cu dispozițiile constituționale.

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din **Constituție**, al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. **47/1992**, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Comercială "Lapmor Impex" - S.R.L. din Giurgiu în Dosarul nr. 8.065/236/2013 al Judecătoriei Giurgiu și constată că dispozițiile art. 650 alin. (1) din **Codul de procedură civilă** sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași parte, în același dosar al aceleiași instanțe, și constată că dispozițiile art. 713 alin. (1) din **Codul de procedură civilă** sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Judecătoriei Giurgiu și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 iunie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Andreea Costin

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 529 din data de 16 iulie 2014